

komne Meddommere med samme Competence som den juridisk dannede Dommer. Det er altsaa noget meget gammelt, men det er tillige noget nyt, idet vi atter have prøvet denne Institution paany ved Sø- og Handelsretten nu i en Række af henved 25 Aar, og befundet os vel derved. Jeg er af den Formening, at ligesom Lægmands Medvirkning i Sø- og Handelsretssager har vist sig at være af stor Betydning, saaledes vil uden Tvivl det samme gjælde i mange andre Sager. Lægmand i Domstolene ere af Betydning ikke alene derved, at de repræsentere et Kjenndskab til mange Ting, som den retslærde Dommer maaste ikke kjenner synderlig til, men tillige derved, at de af og til kunne danne en Balance mod mulige Deviationer, som den rene Retskyndighed kunde være tilbøjelig til at tillade sig. Hos os er allerede Proceduren, saavel i borgerlige Retsstrætter som i kriminelle Sager den samme, saasnart det først er kommet til Proceduren, og det bør den ogsaa være, dette tilsigter ogsaa Lovforslaget. Men det er den kriminelle Forundersøgelse, som man hos os har hørt temmelig høie Klager over, at den langt fra er, som den bør være, men derimod har store Mangler. Det er jo ogsaa fuldt ud erkjendt af den i 1868 nedsatte Processkommission i de udførlige Motiver, hvormed den har ledsaget de Lovudkast, som den har udarbejdet. Jeg skal derfor ikke komme ind paa at forsøge en nærmere Skildring af de Mangler, der klæbe ved vor kriminelle Forundersøgelse, de ere for bekjendte, men jeg vil kun sige, at det maa være en Retsfærdighedsfordring, som Enhver maa erkjende, at den, som er anklaget, han maa have Lov til at anføre de Bevisligheder, som han kan fremstaafe for, at Anklagen imod ham er urigtig, for at han ikke er skyldig i det, som han sigtes for. Dette Princip indrømmer vor kriminelle Forundersøgelse, og dermed vor kriminelle Retspleie langtfra. Som bekjendt er det overladt til Forhørsdommeren at staafe alle Bevisligheder frem, baade dem, som kunne tale mod den Anklagede, og dem, som kunne tale for ham, og den Anklagede har ikke efter vor Ret nogen Myndighed til selvstændig at føre saa meget som et eneste Vidne, eller til at rette saa meget som et eneste Spørgsmaal til et Vidne, der føres. Han kan i saa Henseende henvende sig til Dommeren, og frembære sine Onsker i den Retning, men hvor vidt og hvor meget Dommeren har at tage Hensyn dertil, beror paa Dommeren alene. Heller ikke skal jeg komme noiere ind paa at omtale Varetægtsarrest og den hele Forhørsmaade. Det er jo bekjendt, at Varetægtsarrest virker i en ikke

ringe Grad som en Pression paa Arrestanten til at afgive den egne Bekjendelse, som man forlanger af ham, naar man tror, at han er skyldig i det, som han er sigtet for. Varetægtsarresten isolerer Arrestanten aldeles fra Samkvem med Andre, og naar man nu ser hen til, at han sidder i Arresten paa ubestemt Tid, er isoleret fra alle Andre, ikke kan faae et eneste godt Raad at høre, ikke en eneste Trøst eller Veiledning, men bestandig stilles for Forhør, bestandig fristes til at afgive den Tilstaaelse, som man tror, at han holder tilbage, hvad Under da, at En og Anden, for at faae en Ende paa denne Tilstand, under hvilken hans Familie, som han er taget bort fra, og som han skulde ernære, lider, og under hvilken han selv lider, da lader sig friste til at afgive den Bekjendelse, man fordrer af ham, selv om den ikke er sandfærdig. Man ser ikke saa sjældent, at en sigtet, der har afgivet Bekjendelse i et Forhør, tilbagetalder den i et senere Forhør, men saa holder man ham fast ved 1—15—1, og siger, det gjælder ikke, hvad han en Gang har bekjendt, maa staa fast, i hvert Fald til det bevises, at Bekjendelsen var urigtig, og dette kan naturligvis i de fleste Tilfælde være særdeles vanskeligt at bevise. Det er sandt, at efter at Forhørene ere sluttede, beskikkes der i Reglen Aktor og Defensor, men heller ikke nogen af disse har efter vor Ret nogen Beføjelse til at forlange eller til selvstændig at føre et eneste Vidne, eller til kun at stille et eneste Spørgsmaal til nogen af Vidnerne, de maa tage Sagen ganske saaledes, som den er lagt til Rette af Forhørsdommeren, og om end deres Virksomhed i enkelte Tilfælde kan være ikke uden Betydning, saa maa man dog i sin Almindelighed sige, at de oftest ikke ere i Stand til at udrette Noget. Lovforslaget gaar ud paa, at tilveiebringe en Forbedring hert, dels ved at overlade til Retsfriveren selvstændig at føre Protokollen, en Fremgangsmaade, som ikke er ny — ærede Medlemmer, som have været i Sønderjylland, ville vide, at man der havde den Ordning og befandt sig vel derved — og dels ved ogsaa paa anden Maade, at staafe en bedre Garanti for Protokolførelsen end hidtil. Thi det klages der jo ogsaa ofte over, at Akt ikke bliver ført til Protokols ganske paa den Maade, som den sigtede mente at kunne være tjent med. Endvidere gaar Forslaget ud paa at staafe en Garanti mod Domfældelse paa Grundlag af urigtig Tilstaaelse, ved at bestemme, at saadan Tilstaaelse ikke bliver absolut bindende efter 1—15—1 som hidtil, men at der dog skal passere noget Mere end dette, og endvidere ved at søge at indskrænke Varetægtsarrest. Varetægtsarrest dekretes jo